

Forord

De danske universiteter kan ikke længere kun betragtes som nationale institutioner, men er i stigende grad en del af et globalt samfund. For at kunne sikre et højt niveau i undervisning og forskning er det nødvendigt for universiteterne at rekruttere internationale forskere og studerende, at deltage i internationale forsknings samarbejder og bidrage til udbud af internationale fællesuddannelser. Denne udvikling har konsekvenser for undervisnings- og forsknings sproget på universiteterne, som i stigende grad er engelsk. Det har således også konsekvenser for de sproglige krav, der stilles til undervisere og studerende, og for universiteternes prioritering af andre fremmedsprog end engelsk.

Dette nummer af Sprogforum handler om sprog på universitetet – sprog som den akademiske verdens arbejdsprog og sprog som fag. Nummeret beskæftiger sig med centrale emner, der relaterer sig til internationaliseringens konsekvenser for arbejds sproget på universitetet. Derudover indeholder nummeret artikler, der giver eksempler på, hvordan der arbejdes i andre sprogfag end engelsk på universitetet, og som diskuterer de udfordringer og udviklingsmuligheder, der ligger i disse fag.

I kronikken beretter *Anna Sandberg Rasmussen* om Tysk Nu!-konferencen, der fandt sted i efteråret 2009, og som blev arrangeret i et samarbejde mellem tyskforskere ved RUC, CBS og KU. Konferencen havde som hovedformål at vise tysk fagets mangfoldighed og sætte fokus på det faktum, at tysk er i krise i hele uddannelsessystemet. Kronikken behandler de problemer og perspektiver, som blev diskuteret på konferencen – ikke kun i forhold til universiteterne, men også i forhold til folkeskolen, ungdomsuddannelserne og de mellemlange videregående uddannelser.

Janus Mortensen og Hartmut Haberland indleder rækken af temaartikler med en historisk gennemgang af sproget på universiteterne – fra middelalderuniversitetet og til i dag. I artiklen argumenterer de for, at valget af undervisnings- og forskningssprog går hånd i hånd med universitetets rolle i samfundet, og at sproglig mangfoldighed har vejet pladsen for sproglig ensretning på de danske universiteter.

Herefter følger to artikler, som begge beskæftiger sig med engelsk som undervisningssprog på universiteterne og de udfordringer, det giver for universitetsundervisere. *Louise Denver, Christian Jensen, Inger M. Mees og Charlotte Werther* tegner en profil af en underviser fra Copenhagen Business School, hvis mangelfulde engelsk kompetencer synes at have konsekvenser for kvaliteten af undervisningen. Deres undersøgelse bygger på underviserens egne vurderinger, de studerendes vurderinger

og ekspertvurderinger af underviserens engelsksproglige kompetencer. Den anden artikel om engelsk som undervisningssprog er skrevet af *Christian Jensen, Lars Stenius Stæhr og Jacob Thøgersen*. Den kigger på, hvorvidt ældre undervisere har flere problemer med at undervise på engelsk end yngre undervisere, hvilket synes at være en udbredt antagelse i universitetssystemet. Forfatterne belyser dette spørgsmål ved at analysere resultaterne fra en spørgeskemaundersøgelse blandt undervisere på Københavns Universitet.

Erkendelsen af, at internationaliseringen stiller nye sproglige krav til universitetsansatte, har ført til oprettelsen af en række sprogcentre ved landets universiteter. *Stacey Cozart* informerer om et nyt netværk blandt disse sprogcentre, som skal styrke sproglig og interkulturel kompetenceudvikling ved universiteterne.

Det er imidlertid ikke kun universitetsansatte, som er udfordret af at skulle anvende engelsk som arbejdssprog – også de studerende må formodes at have problemer. I artiklen “Kludeskrivning – en konsekvens af internationaliseringen?” stiller *Ida Klitgård* fra Roskilde Universitet skarpt på utilsigtet plagiering i de studerendes skriftlige opgaver på engelsk på internationale uddannelser. Og i denne forbindelse diskuterer hun, hvorvidt utilsigtet plagiering kan være en konsekvens af den stigende internationalisering.

Flere af nummerets artikler sætter fokus på andre fremmedsprog end engelsk og understreger faren ved en for ensidig satsning på engelsk som det altdominerende fremmedsprog på universiteterne. I artiklen “Et eksempel på en pluralistisk sprogpolitik” understreger *Karen Risager* vigtigheden af ikke at ignorere den akademiske verdens flersprogethed – og de muligheder, der ligger i flersprogligheden. Med udgangspunkt i faget Kultur- og Sprogmodestudier på Roskilde Universitet giver forfatteren et eksempel på en pluralistisk sprogpolitik, som inddrager danske og internationale studerendes forskellige sproglige ressourcer langt bredere, end man sædvanligvis ser det på universitetet.

At fremme den sproglige mangfoldighed i uddannelsessektoren såvel som i erhvervslivet er netop hovedformålet i netværket “Ja til sprog”, som er dannet på baggrund af en bekymring for fremmedsprogenes status i Danmark. I teksten “Nej til sproglig forsnævring!” informerer *Thomas Harder* om netværket og giver eksempler på markante forringelser på tysk- og franskområdet.

Fagene tysk og fransk er fokus for *Hanne Leth Andersens* artikel om mundtlig sprogfærdighed i sproguddannelserne på henholdsvis Aarhus og Københavns universitet. Med udgangspunkt i studieordninger og de studerendes oplevelser af undervisningens form og indhold tegner forfatteren et billede af fremtidige udfordringer forbundet med undervisningen i mundtlig sprogfærdighed.

Det er ligeledes udfordringerne, der er i fokus i *Ulla Priens* artikel om begynderundervisningen i arabisk på Københavns Universitet. Forfatteren redegør for, hvor-

dan undervisningen i arabisk gribes an, giver eksempler på undervisningsmateriale og diskuterer nogle af de udfordringer, der ligger i en begynderundervisning som denne.

Under Åbne Sider indeholder nummeret artiklen "Literacy på dansk" af *Kjeld Kjertmann*, som diskuterer *literacy*-begrebet og kommer med en række forslag til danske termer på området.

Derudover indeholder dette nummer følgende rubrikker: *Godt Nyt* med udvalgt nyere litteratur til temanummeret fra Danmarks Pædagogiske Biblioteks sprogsamling, *Andet Godt Nyt* med udvalgte værker om sprog- og sprogundervisning, som for nylig er indgået på Danmarks Pædagogiske Bibliotek, samt *Meddelelser* og *Kalender* om kommende arrangementer.

Redaktionen